

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายทั่วไปเพื่อ การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องสมาธิภาวนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) จังหวัดสระบุรี มีความมุ่งหมาย เฉพาะดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร (ฉบับร่าง) 3) เพื่อการทดลอง ใช้หลักสูตร 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) จังหวัดสระบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบทดสอบ 4) แบบสังเกตทักษะการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (deviation) และสถิติทดสอบที (t- test)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นโยบายของหน่วยงานต่างๆ ต้องการให้ชุมชน ที่อยู่ในทุกส่วนของสังคมได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และจัดกิจกรรมทุกเรื่อง ทุกประเด็น โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนตามสภาพปัญหา ความต้องการ ของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับ บริบทของชุมชน สังคม และภูมิปัญญา ซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ดีของสังคม ชุมชนและท้องถิ่นต่อไป ส่วนนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนา หลักสูตร เรื่องสมาธิภาวนาเนื่องจากเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีเนื้อหาสาระในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับพระพุทธศาสนา ได้ศึกษาและได้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักของพุทธศาสนิกชนที่ดี

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร (ฉบับร่าง) พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยความสำคัญ วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการ เรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี คำอธิบายรายวิชาขอบข่ายเนื้อหาหน่วยการ เรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ ผลการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนท้ายพิบูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งใน ภาคทฤษฎี และปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่กำหนด

4. ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ เรื่องสมาธิภาวนา หลังใช้ หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ หลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรเหมาะสม แต่ควรเพิ่มระยะเวลาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสม

The research aimed to develop the curriculum of social studies, religion, and culture learning substance group as it related to "Meditation" for Mathayomsuksa 3 students of Thaiphikul School (Samnak-ngarnsalakkinbangsongkro 68th), Saraburi Province. The curriculum development was divided into 4 steps: 1) basic data studying, 2) curriculum development, 3) curriculum tryout, 4) curriculum evaluation and improvement. The sample group was 30 Mathayomsuksa 3 students of Thaiphikul School. The instrument used consisted of 1) an interview form 2) a questionnaire 3) a test and 4) a practice skill observation form. The data was analyzed to calculate percentage, content analysis, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and dependent t-test.

The findings were as follows:

1. the basic data studying results: it was the policy of authorities to have communities of all society participate in management, i.e. all activities, all issues by providing learning in the communities according to the problem condition, local needs, student needs, and promoting to design the curriculum to meet the community context, society and their wisdom which would lead to good developmental process of society, communities and locals. The students and others involved needed to develop the curriculum as it related to "Meditation" as its contents connecting with Buddhism in the school curriculum. They studied and practiced which accorded with the principles of good Buddhists.

2. the curriculum development yielded the curriculum components which consisted of curriculum components which consisted of importance, vision, student qualification, substance, learning standard, grade level learning standard, yearly expected learning, learning course description, learning and teaching guideline, instructional media, measurement and evaluation. The result of curriculum component assessment found its target, i.e. appropriateness.

3. the results of curriculum tryout: the researcher implemented curriculum with Mathayomsuksa 3 students of Thaiphikul School by teaching according to the learning management plan set, both theory and practice.

4. the result of curriculum development: the score achieved posttest relating to the topic "Meditation" was higher than that pre-test significantly at a level of .05. The students had positive attitude toward the curriculum. The curriculum content was appropriate; however, the time for each learning management should be added, flexible and appropriate.